

Ende eines adj. comp. f. आ KATHA. 38, 140. — 2) Bein. Jama's MED. — 3) N. pr. eines Sectenhauptes, mit dem Çamkara bei Prajāga stritt; Verz. d. Oxf. H. 280, b, 42.

प्राणनाश (1. प्राण + नाश) m. das Vergehen des Athems VET. in LA. 17, 5.

प्राणनिग्रह (1. प्राण + नि^०) m. das Hemmen des Athems VEDĀNTAS.

(Allah.) No. 131.

प्राणनै (von अन् mit प्र) UṆĀDIS. 3, 127. 1) m. a) Wind UḠĀVAL. —

b) eine Art Kollyrium UṆĀDIK. im ÇKDR. — 2) f. Ṛ UṆĀDIS. das Niesen; Schlucken, singultus. UṆĀDIK. im ÇKDR.

प्राणपतै adj. von प्राणपति gaṇa अक्षयपत्यादि zu P. 4, 1, 84.

प्राणपति (1. प्राण + पति) m. gaṇa अक्षयपत्यादि zu P. 4, 1, 84. der Herr des Lebens, die Seele: बुद्धिं समाच्छाद्य च मे समन्युरुद्धयते प्राणपतिः शरीरे MBH. 3, 15670.

प्राणपत्नी (1. प्राण + पत्नी) f. die Gattin des Lebenshauches, die Stimme SHAPV. Bn. 2, 9.

प्राणपरिग्रह (1. प्राण + प^०) m. der Preis des eigenen Lebens, das Einsetzen des Lebens IND. St. 8, 378, 7.

प्राणपरिस्त्रीण (1. प्राण + प^०) adj. dessen Leben auf die Neige geht SPR. 2571.

प्राणपरिग्रह (1. प्राण + प^०) m. das Leben: पूर्वं के दयितया मुक्तस्ततो वल्लभः SPR. 1229.

प्राणपरित्याग (1. प्राण + प^०) m. die Hingabe des Lebens MĀKṢH. 166, 11. SPR. 2490. 2747.

प्राणपौ (1. प्राण + 2. पा) adj. den Athemzug behütend VS. 20, 34.

प्राणप्रद (1. प्राण + प्रद) 1) adj. das Leben schenkend, — wiedergehend, — wiedergegeben habend KATHA. 10, 103. 22, 89. — 2) f. आ eine best. Arzneipflanze, = रुद्धि RATNAM. im ÇKDR.

प्राणप्रदायक (1. प्राण + प्र^०) adj. dass. KATHA. 33, 123.

प्राणप्रदायिन् (1. प्राण + प्र^०) adj. dass. KATHA. 17, 44. सुत^० VID. 134.

प्राणप्रिय (1. प्राण + प्रिय) adj. lieb wie das eigene Leben VET. in LA. 8, 11.

प्राणप्राय (1. प्राण + प्राय) m. Bedrohung des Lebens, Lebensgefahr M. 4, 51, v. 1. SPR. 3136. BULG. P. 1, 7, 27.

प्राणबुद्धि (1. प्राण + बुद्धि) f. sg. (!) Leben und Verstand R. 4, 61, 3. die Bomb. Ausg. 62, 2 liest चतुषी चैव प्राणाश्च st. चतुषी प्राणबुद्धिश्च.

प्राणभक्त (1. प्राण + भक्त) m. das Genessen des Athems oder Hauchs d. i. das Einziehen des blossen Geruches eines Trankes oder einer Speise: चोराः भक्तं भक्तयेत् ḌṢV. ÇA. 2, 7. 16. 19. 3, 9. 6, 12. मधुप्रकृष्य ÇĀṆBH. ÇA. 16, 17, 10. LĀṬJ. 4, 12, 16. भक्तं (adv.) सर्वत्र भक्तान्भक्तयेत् 8, 8, 2. KĀṬJ. ÇA. 10, 1, 26. 19, 3, 15. 5, 9. — Vgl. केनप.

प्राणभास्वत् (1. प्राण + भा^०) m. das Meer ÇANDAR. im ÇKDR.

प्राणभूत (1. प्राण + भूत) adj. der Lebenshauch seiend: जलदसमय एष प्राणिनो प्राणभूतः R. 2, 29.

प्राणभूत (1. प्राण + भूत) adj. 1) das Leben erhaltend: देवाः प्राणभूतः प्राणां मयि दधतु TS. 3, 3, 3, 1. अन्न ÇAT. Bn. 8, 1, 3, 1. — 2) Leben in sich tragend, lebendig; m. ein lebendes Wesen; Mensch: पत्किं चेदं प्राणभूत ÇAT. Bn. 14, 6, 1, 12. 4, 2, 22. 11, 2, 6, 2. बिभर्ति या प्राणभूतः PĀR. GRHJ. 2, 17. KAUC. 135. M. 8, 295. प्राणभूतम् मरुतम् 296. P. 5, 1,

129. ज्ञानामि त्वामर्हं वायो सर्वप्राणभूतो वरम् MBH. 12, 5844. SUÇR. 1, 173, 8. RAGH. 2, 48. SPR. 1299. 2599. 3709. VARĀH. BRH. S. 7, 5, 8, 14. 67, 97. PRAH. 35, 18. — 3) Bez. gewisser Backsteine bei der Schichtung des Altars TS. 5, 2, 40, 3. 3, 2, 2. ÇAT. Bn. 8, 1, 1, 1. 9, 5, 1, 36. 10, 4, 2, 14. KĀṬJ. ÇA. 17, 6, 3. 8, 12.

प्राणमय (von 1. प्राण) adj. aus Lebenshauch —, Athem bestehend ÇAT. Bn. 8, 5, 3, 7. 10, 4, 2, 26. 5, 2, 5. 14, 4, 2, 10. 7, 2, 6. TAITT. UP. 2, 2, 3. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 57.

प्राणमोक्षण (1. प्राण + मो^०) n. das Aufgeben des Geistes: ०णं त्वाम्ये करिष्यामि PĀNĀT. 110, 9.

प्राणयम (1. प्राण + यम) m. = प्राणायाम H. 83; vgl. Verz. d. Oxf. H. 186, b, ÇI. 83.

प्राणयात्रा (1. प्राण + या^०) f. Lebensunterhalt N. 9, 18. 18, 11. MBH. 1, 2606. 13, 7538. R. 1, 53, 13 (54, 15 GORR.). SUÇR. 1, 1, 12. PĀNĀT. 52, 6. 53, 24. 69, 9. 120, 22. Vgl. देवतातिथिशेषेण यात्रा प्राणस्य संलिक MBH. 12, 12049.

प्राणयात्रिक (vom vorherg.) adj. zum Lebensunterhalt erforderlich: ०मात्रः स्यात् er besitze nur so viel als zum Lebensunterhalt erforderlich ist M. 6, 57. MBH. 12, 9976. यात्रामात्रं च भुञ्जीत केवलं ०क्रम 14, 1290.

प्राणयोनि (1. प्राण + यो^०) f. die Ursache des Lebens: ०यानिर्भूतानाम् d. i. der Wind HARIV. 6361.

प्राणरन्ध्र (1. प्राण + र^०) n. Mund oder Nasenloch BULG. P. 8, 19, 10.

प्राणरोध (1. प्राण + रोध) m. das Anhalten des Athems BULG. P. 4, 8, 31.

प्राणवत् (von 1. प्राण) adj. 1) Athem habend, lebendig KĀṬJ. ÇA. 4, 14, 13. यया प्राणिनः प्राणवत्: ÇĀK. 1. — 2) kräftig, stark: केचित्कृशाः प्राणवत्: स्थूलाश्चात्पबला नराः SUÇR. 1, 129, 21. त्रिदशैर्दानवा युद्धे मथिताः प्राणवत्तैः HARIV. 13833.

प्राणविद्या (1. प्राण + वि^०) f. die Lehre vom Lebenshauch COLEBR. Misc. Ess. I, 326, N. Ind. St. 1, 395.

प्राणवृत्ति (1. प्राण + वृ^०) f. Lebensthätigkeit, Lebensfunction RĪĀLATAR. 5, 183.

प्राणव्यय (1. प्राण + व्यय) m. das Aufgeben des Geistes: तदुखाच्च स राजभूतदा प्राणव्ययोद्यतः KATHA. 28, 70.

प्राणशरीर (1. प्राण + श^०) adj. dessen Leib der Lebenshauch ist KĀṆD. UP. 3, 14, 2.

प्राणसंयम (1. प्राण + सं^०) m. das Anhalten des Athems ÇKDR. WILSON.

प्राणसंरोध (1. प्राण + सं^०) m. dass. Verz. d. Oxf. H. 236, a, 31.

प्राणसंवाद (प्राण + सं^०) m. das Gespräch der Lebenshauche, der Sinnesorgane COLEBR. Misc. Ess. I, 326, N. Ind. St. 1, 264. 388. 444. 3, 369. fg.

प्राणसंशय (1. प्राण + सं^०) m. Lebensgefahr GORR. 3, 2, 17. ०यं गम् MBH. 4, 124. ०यमागतः R. 5, 1, 29. SPR. 3199. ०यं लम् 3378. KATHA. 27, 96. आरुह्य ०यान्मुबहून् VID. 305. न ०ये ज्ञतोर्कृत्ये नाम किं च न RĪĀLATAR. 4, 82. ०यान्नक्तिता PĀNĀT. 130, 5.

प्राणसंक्षिता (1. प्राण + सं^०) f. eine besondere Lesart der heiligen Texte, bei der man so viele Laute zusammenfasst, als man in einem Athemzuge vereinigen kann, Schol. zu VS. PĀṬT. 1, 158.

प्राणसंक्रा (1. प्राण + सं^०) Lebensgefahr BULG. P. 8, 19, 13.

प्राणसम्बन्ध (1. प्राण + सं^०) n. das Gehäuse des Lebenshauchs, der